

פרשת מקץ - חנוכה תשפ"ב

גליון ל"ד

"את אשר האלקים עשה" - אין טבע בעולם כלל...

מ"ה למעשה התחזקות בעבודת ה'...

לע"נ מ"ה הרבני אבן מיוחן
ג' הרבני אבן קרלין, וכל מתי ישראל

רק מה, אנחנו עם הדאגות וההשתדלות המיותרת מקלקלים את השפעה הנשלח משמים...

שמעו נא מעשה [ששמעתי כמה וכמה פעמים מהגה"צ ר' אלימלך בירדמן בירדמן שליט"א] **המעשה עד כמה אין טבע בעולם**, וידועים דברי המהרש"א (קדושין ט:): שבדבר הנפעל על ידי התפילה, אין זה נס אלא דרך הטבע... מעשה היה בעיה"ק ירושלים לפני כשבעים שנה שנוגד בן להגאון רבי נחמיה בקר זצ"ל, מיד אחר לידת הבן הייתה היולדת בסכנת נפשות, עד שאמרו הרופאים ובראשם הרופא המפורסם ד"ר שקולניק שמטעם 'פיקוח נפש' חייבים לנתח בגופה להציל את חייה - אבל הם מודיעים בזאת שהדרך הנולד להם יישאר 'בן יחיד', כי לא תוכל ללדת עוד בנים. מיד שילם רבי נחמיה לרופאים את דמי הניתוח והחלו להתכונן לקראת הניתוח.

ברגע האחרון החליט ר"נ ללדת לבני ברק לשאלו את דעת קדשו של החזו"א האם לעשות הניתוח או לאו [באותם הימים לא היו הרופאים מנוצחים כיום], והדרך מירושלים לכ"ז אריכה כמה שעות בטלפון דרכים קשות]. ובואו לשם עמוד החזו"א ב'נטילת ידיים' לפני תפילת המנחה, אמרו לו ר"נ, באתי הנה בשאלת 'פיקוח נפש', אמרו לו החזו"א, שאל נא את שאלתך, גולל ר"נ באזני החזו"א את מצב בני ביתו, ויען לו החזו"א 'וכי מה שאלה יש כאן - הרי פיקוח נפש יש בדבר', עליכם לקיים את ציווי הרופאים ולנתח. לאחמ"כ שאלו החזו"א האם כבר התפלל מנחה וענה בלאו, א"ל החזו"א התפלל עמו. אחר תפילת המנחה - כשרצה ר"נ למהר לחזור לעיה"ק ירושלים, קרא לו החזו"א וביקש מעמו - חזור על שאלתך, חזר ר"נ על שאלתו, אמרו לו החזו"א סע לביתך לשלום, ואל תעשו את הניתוח, נתפלא ר' נחמיה, והרי הרב אמר לי שמה שאלה יש כאן, פיקוח נפש דוחה כל התורה כולה??

ענה לו החזו"א, כאן לפני מנחה כאן לאחר מנחה... [הוספה ר"נ לשאלו, ומה עם המשלם שכבר שלמתי לרופאים - אמרו לו החזו"א אם הרופאים יחזירו לך את המעות מעצמם קחם ממנם, ואם לאו אל תבטחם...]. בחזרו ל'בית החולים' ותשובת החזו"א בפני גדלו עליו הרופאים מאד, בצעקתם כי רבה, הרי בעסקי נפשות עסקינן כאן והיאך אפשר להסכים שלא לנתח, כי לדעת הרופאים היה זה בגדר 'מאבד עצמו לדעת'... אך הוא ענה לעומתם - הרב אמר שלא לנתח... לאחר כמה ימים נתגלה גודל הנס ורוחב דעת תורתו של החזו"א, כי מצאו בתעשר. בימי החנוכה אנהו בימי ה'בורסה' גודל הסכנה שיש בזהים אחרים ניתוח. ואכן האשה האריכה ימים ושנים רבות ואריות, ואף ילדה לאחר מכן עוד תשעה בנים ובנות בבריאות השלימה (ואף את המעות החזירו הרופאים בשלימות).

מיוסר ר' מיילך; כשבאתי לנחם את הבנים אחר פטירת אביהם, סיפרו לי את הסיפור הזה, ואמרו לי: ר' מיילך, אתה רואה את 9 הבערלאך [דובים] האלו? זה מהמנחה של החזו"א איש'... עוד הוסיפו בני המנוח ואמרו, כל ימי של איבנו היה חוזר בפנינו

מקבץ והארטים מהגה"צ ר' אלימלך בירדמן שליט"א
בפרשה הקודמת, היה מקרה מאד מצער, דינה נפלה ביד שכם בן חמור, וכתב רש"י שהטעם שנענש יעקב בדבר הזה, כיון שנעל אותה בתובה, שלא יתן בה עשוי את עינו וישא אותה, ומכיון שהיתה יכולה אולי להחזירו בתשובה, לכן נענשה שנפלה ביד שכם.
מדקדק הגה"צ מרינו המשגיח ר' יחזקאל לויניטשין זצוק"ל: עשוי היה זקן בן 98 (היה תאום של יעקב) והקב"ה העניש את יעקב כיון שמנע את עשוי שאולי יחזור בתשובה, רואים שאין גיל שאי אפשר להשנות ולחזור בתשובה שלימה... אומר ר' מיילך: עומד לו בחור או אברך צעיר ואומר, איך אני יכול לחזור בתשובה????!!!
[מוסיף ר' מיילך: הבה של הבחורים היום שהם רואים את עצמם בני 100, לא 98...]

היום גם הי'חד פעמי יקר, לרמו, שהקב"ה מייקר היום אפילו פעולה חד פעמית...
"יירא יעקב מאד ויצר לו", אומרים בעלי התוס', שהיה לו צער על זה שהוא ירא, ולא שליו ובוטח בקב"ה...
היה אצל שהסתובב בבורסה, יום שלם, ובסוף היום אמר לחבריו, לא הרווחתי כלום היום, אמרו לו חבריו, מה אתה חושב שמלעות ולרדת במדרגות מרוויחים כסף, מי שעושה בינכם בבורסה בתעשר. בימי החנוכה אנהו בימי ה'בורסה' אפשר להרוויח מילאריים, אבל בשביל זה צריך לעשות עסקאות, תורה, תפילה, תהילים, שירות ותשבחות, ואז מרוויחים...
עושה לו מדורה ושוורפו בפני עצמו, שהרי הוקצה למצותו עכ"ל. ועין משנ"ב (ס"ק י"ח) שיש פוסקים הסוברים שאפילו נתן הרבה שמן בג' [כלומר יותר מהשיעור הנצרך להדלקה] וכבה הנר לאחר שיעור הזמן הנצרך להדלקה, מכל מקום השמן שנותר בג' אסור בהנאה וצריך לשורפו, אם לא שהתנה מלכתחילה שלא יאסר אלא כשיעור עיי"ש. מיהו כתב שם בביאור הלכה בשם שו"ת בארות המים (ס' כ"ז) שאם לקח צלוחית [והוא הדין לבקבוק] של שמן לנר חנוכה, ונשתמש ממנו כדי צורכו [כלומר ששך ממנו שמן לתוך נרות החנוכה], לכולי עלמא אין הנותר בכלל מותר השמן שבנר חנוכה, והטעם ביאר שם בשו"ת הג"ל משום הדומה לאו מילתא היא ולא הוקצה למצותו כלל עיי"ש.

משבר אקלים חמור, זה קשור לפליטת גזי החממה, ודו תחמוצת הקוקוריקו, וגם יש מחסור בויטמין "מ"א", כל אלו גורמים שלא יהיה השנה שיש תבואה...

מה יהיה? זעקו עיתוני מצרים... דרישה נחרצת לפטורי שר החקלאות המצרי, התחיל מאמץ עולמי למציאת חיסון לשדות, **חברת "פיזיר"** הזעיקה את טובי המומחים שלה למצרים לבדוק מה מקור הבעיה...

וכך המשיכו מצרים לחפש את הבעיה, מבלי לדעת שיש מנהיג לעולם, וכמו שנפגוש את פרעה בחומש הבא עם שאלתו המחוכמת "מי ה' אשר אשמע בקולו"?? ה אם כלל לא חשבו שיש בורא לעולם בורא ומנהיג, שעשה עושה ויעשה לכל המעשים...

מ"ה למעשה???
על המצרים אין לנו תלונות, ואין לנו ציפיות מהם... אבל עלינו יש תביעה, הרי אנחנו מאמינים שיש בורא לעולם, שעשה ועושה ויעשה לכל המעשים, זה אותו בורא שתנו לנו את הילדים, **אז למה דואגים שלא יתן לנו פרנסה בשבילים???**

הרי "מאן דיהיב חיי - יהיב מזונת" (מאמר בשם ח"ד"ל, ו' אריה לוי) כתב שאין לו מקור, ובגמ' (סוטה ב) "אמר רב יהודה אמר רב: ארבעים יום קודם יצירת הולד, בת קול יוצאת ואומרת: בת פלוני לפלוני בית פלוני לפלוני שדה פלוני לפלוני!"

שואל ר' מיילך: מה הקשר בין ה'בת פלוני לפלוני לבין בית פלוני לפלוני', ובין 'שדה פלוני לפלוני'?
עונה ר' מיילך: **יש קשר בין 3 הדברים, אדם נולד לו ילד, והוא דואג מהיכן יתן לו דירה, אומרת לו הגמ', עוד לפני שהוא נוצר הקב"ה דאג לו לדירה "בית פלוני לפלוני"**, ומהיכן יהיה פרנסה? גם לזה אל תדאג, 'שדה פלוני לפלוני'...

ר' אמונת של הרבה הרב דוד מטיאס
d0548432274@gmail.com

להשתמש בשמן הנשאר בבקבוק
שאלה: קנה בקבוק שמן זית לצורך הדלקת נרות חנוכה, האם רשאי להשתמש בשמן שנותר בבקבוק לאחר החנוכה? תשובה: רשאי להשתמש בשמן שנותר בין לצורך אכילה ובין לצורך הדלקה אחרת.

מקורות: עיין שו"ע ס' תרע"ז ס"ד ו"ל: הנותר ביום השמיני מן השמן הצריך לשיעור הדלקה, עושה לו מדורה ושוורפו בפני עצמו, שהרי הוקצה למצותו עכ"ל. ועין משנ"ב (ס"ק י"ח) שיש פוסקים הסוברים שאפילו נתן הרבה שמן בג' [כלומר יותר מהשיעור הנצרך להדלקה] וכבה הנר לאחר שיעור הזמן הנצרך להדלקה, מכל מקום השמן שנותר בג' אסור בהנאה וצריך לשורפו, אם לא שהתנה מלכתחילה שלא יאסר אלא כשיעור עיי"ש. מיהו כתב שם בביאור הלכה בשם שו"ת בארות המים (ס' כ"ז) שאם לקח צלוחית [והוא הדין לבקבוק] של שמן לנר חנוכה, ונשתמש ממנו כדי צורכו [כלומר ששך ממנו שמן לתוך נרות החנוכה], לכולי עלמא אין הנותר בכלל מותר השמן שבנר חנוכה, והטעם ביאר שם בשו"ת הג"ל משום הדומה לאו מילתא היא ולא הוקצה למצותו כלל עיי"ש.

פתילות ושמינים שנשארו מנרות חנוכה
שאלה: פתילות ושמינים שנשארו מנרות חנוכה, האם רשאי לעוטפם בשקית ולזרוקם לאשפה? תשובה: יש שכתבו שרשאי לזרוקם שלא בדרך בזיון ואין צריך דוקא שריפה, ויש שכתבו שלכתחילה יש לשורפם.

מקורות: עיין שו"ע ס' תרע"ז ס"ד ו"ל: הנותר ביום השמיני מן השמן הצריך לשיעור הדלקה, עושה לו מדורה ושוורפו בפני עצמו, שהרי הוקצה למצותו עכ"ל. ובוטור כתב שגם הנותר מן הפתילות עושה לו מדורה ושוורפו בפני עצמו, והנה מלשון השו"ע היה משמע דבעינן שריפה דוקא ולא סגי בלאו הכי, אלא שראיתי להגר"ח קנייבסקי שליט"א שנישאל האם מותר לזרוק שמן לאשפה, והשיב הגר"ח: אפשר עכ"ל [ונראה כוונתו שזרוקם שלא בדרך בזיון, וכגון שיעטפו אותם בשקית לפני כן, וכ"כ בספר אור ישראל בשם הגר"ח שכוונתו היתה שיכול להשליכם שלא בדרך בזיון כגון שיעטפו במעטפה וכדו]. וכן ראיתי להגר"ש דבליצקי זצ"ל שכתב דיש להקל לשפוך השמן לחצר, והפתילות אפשר לשים בתוך גיב בפה האשפה, וכן דעת הגר"ש קמניצקי שליט"א דלא בעינן דוקא שריפה אלא רשאי לזרוקם שלא בדרך בזיון, אולם דעת כמה פוסקים דלכתחילה יש לשורפם (כ"כ הגר"ש זילברשטיין בשם הגריש"א, וכן דעת הגר"מ שטרנבוך שליט"א שיש לשרוף השמן משום שהנרות הם קודש, ובקודש הדין הוא שאם אינו ראוי למצותו דינו בשריפה וכ"כ עוד כמה פוסקים).

